

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Προφήτου Ηλίου του Θεσβίτου (20 Ιουλίου)

Η αξία της Παλαιάς Διαθήκης

Μία εκ των κορυφαίων μορφών της Παλαιάς Διαθήκης τιμά σήμερα η Εκκλησία μας, αγαπητοί μου. Πρόκειται για τον Προφήτη Ηλία, άνδρα με πλήρη εμπιστοσύνη στο θέλημα του Θεού, άνθρωπο προσευχής, όπως τον χαρακτηρίζει ο Αδελφόθεος Ιάκωβος¹. Ο Προφήτης Ηλίας άσκησε το προφητικό του χάρισμα επί 25 έτη. Προφήτευσε την έλευση του Χριστού στην γη 816 χρόνια πριν. Ήταν τόσο μεγάλη η πίστη του, που κατέβασε τρεις φορές φωτιά από τον ουρανό κάνοντας τους Ισραηλίτες με μια φωνή να πουν: «Αληθινά! Ο Κύριος, ο Θεός του Ισραήλ, αυτός είναι ο μόνος πραγματικός και αληθινός Θεός»². Επίσης, σταμάτησε την βροχή και ανάστησε νεκρούς, όπως το νεκρό γιο της Σεραφθίας χήρας. Με την φωτιά, μάλιστα, έκαψε τους εκατό στρατιώτες που είχε στείλει ο βασιλιάς Οχοζίας για να τον συλλάβουν. Στο όρος Χωρήβ είδε τον ίδιο τον Θεό, όσο είναι δυνατό, βέβαια, να Τον δει άνθρωπος, διέσχισε τον Ιορδάνη με την μηλωτή του και τέλος ανελήφθη με άρμα πυρός στον ουρανό.

Το πρόσωπο του Προφήτου Ηλίου γίνεται αφορμή να καταγράψουμε μερικές απλές σκέψεις για την σημασία της Παλαιάς Διαθήκης στη ζωή της Εκκλησίας, προκειμένου να αντιληφθούμε και κατανοήσουμε την αξία της. Η Π.Δ. στην εποχή μας δέχεται σφοδρή επίθεση και αμφισβήτηση κυρίως από τους κύκλους εκείνους που επαγγέλλονται την επιστροφή στην αρχαιοελληνική θρησκεία των ειδώλων. Θέλοντας να διασαλεύσουν την άρρηκτη σχέση Ελληνισμού και Χριστιανισμού, κατηγορούν τον Χριστό ως Εβραϊκό προϊόν, άρα παρείσακτο και ξένο σώμα προς τον Ελληνισμό, που επιβλήθηκε δήθεν με την βία της Βυζαντινής αυτοκρατορικής εξουσίας. Το γεγονός, μάλιστα, της χρήσης κειμένων της Παλαιάς Διαθήκης στην Ορθόδοξη Λατρεία συνιστά, γι' αυτούς, απόδειξη του εβραϊκού παρελθόντος της Χριστιανικής Εκκλησίας.

Οι βασικές θέσεις των πολεμιών της Π.Δ. είναι ότι δεν έχει προσφέρει τίποτα στον Χριστιανισμό, ότι δεν έχει την παραμικρή μορφωτική και παιδευτική αξία, ότι αποτελεί Εβραϊκή ιστορία γεμάτη ανηθικότητα, εγκληματικότητα και βία και ότι δεν έχει και ιστορική αξία, αφού περιέχει μυθολογικά στοιχεία. Τα ως άνω επιχειρήματα μαρτυρούν αμάθεια και σαφή προκατάληψη κατά της Εκκλησίας.

Κατά την διδασκαλία της Εκκλησίας μας, η Π.Δ. είναι η βάση του Χριστιανικού κηρύγματος. *«Δεν είναι εβραϊκή υπόθεση, αλλά περιέχει την πορεία της φανερώσεως της «Θείας Οικονομίας», του*

¹ Ιάκ. 5,17-18

² Γ' Βασ. 18,39

εκτυλισσόμενου σχεδίου του Θεού για την σωτηρία του ανθρώπου και της κτίσεως. Ό,τι αναφέρεται σ' αυτό το θέμα στην Π.Δ. είναι δεκτό από τους Χριστιανούς ως Χριστιανικό και σωτήριο. Αυτό είναι το κήρυγμα των Προφητών, των Πατριαρχών, των Δικαίων της προ της σαρκώσεως του Χριστού εποχής. Οι Δίκαιοι της Π.Δ. διασώζουν την μέθοδο της σωτηρίας, τον τρόπο δηλ. ζητήσεως και μετοχής στη χάρη του Θεού. Γι' αυτό και τιμώνται ως Χριστιανοί προ Χριστού, που έφθασαν στη θέωση, όπως οι Άγιοι της Καινής Διαθήκης»³

Η Εκκλησία μας, επίσης, αρνείται την απόδοση εθνικής ταυτότητας στην Π.Δ., την ταύτισή της δηλ. με την ιστορία ή την μυθολογία του Ισραηλιτικού λαού. Το σχέδιο του Θεού για την σωτηρία του ανθρώπου έπρεπε ν' αναπτυχθεί μέσα σ' ένα ιστορικο-πολιτιστικό πλαίσιο. Αυτό, όμως, είναι δευτερεύον και εύκολα αποσυνδέεται από την πίστη. Οι Εβραίοι αποδείχθηκαν τελειώς ξένοι προς τα θαυμάσια του Θεού, όπως αποκαλύφθηκαν στην Π.Δ. *«Το πλαίσιο είναι δικό τους, αλλά τα πράγματα ξένα προς αυτούς και ημών των Χριστιανών. Το ίδιο θα μπορούσε να πει κανείς και για εμάς τους Έλληνες, σχετικά με την στάση μας έναντι του Χριστού. Το πλαίσιο της Καινής Διαθήκης μάς ανήκει. Αν απορρίπτουμε, όμως, τον Χριστό, τότε είμαστε ξένοι προς την εν Χριστώ σωτηρία. «Περιούσιος Λαός» του Θεού δεν είναι όλοι οι εβραίοι, αλλά αυτοί που δέχθηκαν το περι Μεσσίου κήρυγμα των Δικαίων της Π.Δ. που οδηγεί στον Χριστό»⁴*

Είναι αλήθεια, επίσης, ότι η Π.Δ. παρουσιάζει σκληρές σκηνές βίας και ανηθικότητας. Αυτό συμβαίνει γιατί είναι κείμενο ρεαλιστικό, που διδάσκει πόσο χαμηλά μπορεί να φθάσει ο άνθρωπος, όταν αρνείται το θέλημα του Θεού, πόσο απάνθρωπος μπορεί να εξελιχθεί, όταν ζει μακράν της χάριτος του Θεού.

Θα μπορούσαμε να καταγράψουμε πολλά, αδελφοί μου, για την αξία της Π.Δ. και την θέση της στην ζωή της Εκκλησίας, η οποία είναι ισότιμη και ισάξια με αυτήν της Καινής Διαθήκης. Ας περιοριστούμε, όμως, στα ερεθίσματα που δίνουν προσωπικότητες της προ Χριστού εποχής, όπως ο σήμερα εορταζόμενος Προφήτης Μωυσής. Τόσο ο ίδιος, όσο και οι άλλοι Προφύτες και Δίκαιοι της Π.Δ. είναι προπάτορές μας, «παιδαγωγοί εις Χριστόν» και πνευματικοί πατέρες μας. Είναι εκείνοι που προετοίμασαν το ανθρώπινο γένος για την αποδοχή και την υποδοχή της σωτηρίας στο πρόσωπο του Θεανθρώπου Ιησού. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

³ π. Γεώργιος Μεταλληνός, «Ορθόδοξη Μαρτυρία», Ιούλιος – Σεπτέμβριος 2002

⁴ όπ.πρ.